

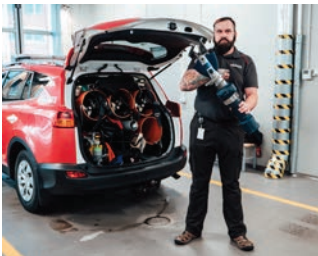
AASTARAAMAT 2021

Väljaandja: **Päästeamet**
Raua 2, 10124 Tallinn

Keeletoimetus: Reet Piik
Kaanefoto: Taavi Prints
Küljendus ja trükk: Kumaprint

Juhtkiri	2
Organisatsioon	4
Arvud ja faktid	8
Aasta sündmustes	19
Meie kuvand	27
Rahvusvaheline koostöö	30
Ajalugu	35

Teeme Eesti
igaühe
kaasabil
ohutumaks!

Kuno Tammearu, Päästeameti peadirektor

2021 oli järjekordne pretsedenditu aasta. Julgeolekuolukord halvenes drastiliselt, COVID-kriis pani jätkuvalt proovile kogu ühiskonna, energiahind saavutas uusi rekordeid. Kõik mainitu mõjutab ka meid. See aga ei tähenda, et Päästeamet võib üheski valdkonnas järele anda. Vastupidi – keerulised ajad nõuavad veel rohkem keskendumist ja hoogsat tegutsemist.

Ebatavalise aasta kiuste saime hakkama mitmete oluliste asjadega. Kõigepealt muidugi päästevärgustiku strateegia uuendamine. Järgnevate aastate tegevusplaani, mille ühiselt sõnastasime, viime nüüd ühiselt ka ellu. Ning mis seejuures kõige olulisem – päästeameti strateegiast sai kogu päästevärgustiku oma ja me ei ole oma eesmärkide elluviimisel üksi. Aga ei tohi unustada, et see on nii võimalus kui ka kohustus. Saame veel laiemalt ja rohkemate partneritega ohutust ees-
timaalasteni viia. Teisalt peame partnereid kaasates mõistma vastutuse suurust.

Päästeameti ja omavalitsuste partnerlus kogukonna turvalisuse suurendamiseks oli möödunud aasta üks fookusteemadest ning on ka eesiseivate aastate praktiline väljund. Peame olema seal, kus on inimesed, et teha tõhusamat ennetust ja ohutusjärelvalvet. Suure töö tulemusel valminud Päästeameti meelepea kohalikule omavalitsusele on suurepä-rane algus veelgi tihedamale koostööle.

Peame olema aktiivsed kogu ühiskonnas ja 2021. aastal saime seda meile uuel moel praktiseerida. Kohalike omavalitsuste valimistel osales ka Päästeamet, et kogukonna turvalisuse teemad jõukasid valimisplatvormidesse ja koalitsioonilepingutesse. Selleks kohtusid meie inimesed aktiivselt erakondade ja valimisliitude esindajatega ning avaldasid kohalikes lehtedes erinevatel teemadel artikleid.

Ühtne päästevärgustik on samal ajal meie reaalsus kui ka siht. Vabatahtlike panus ohutusse on muutunud asendamatuks ja hõlmab endas veel palju kasutamata potentsiaali. Pingu-tame, et vabatahtlikuks saamine ja selleks olemine muutuks veel lihtsamaks. Täna on meie värgustikus 117 vabatahtlikku komandot, mis on igaüks ise nägu, kuid pingutavad sama ees-märgi nimel.

Muu hulgas võtsime Päästeametis möödunud aastal eesmär-giks ka juhtide arendamise. See on valdkond, mida ei tohi ala-hinnata. Hea juht värbab õiged inimesed õigetele kohtadele. Hea juht moodustab õnneliku meeskonna, mille liikmed tea-vad, mis on eesmärgid, ja oskavad nende poole liikuda. Iga töötaja väärrib head juhti.

Vaatamata COVID-kriisi akuutsusele korraldasime möödunud aastal mitmed hädavajalikud ja suuremahulised lauaõppu-sed. Oleme julged rõõmustama selle üle, mis läks hästi, aga peame mõtlema ka õppustel paljastunud kitsaskohtadele. Just nende tuvastamine on päris kriisiolukordades ohutuse paremaks tagamiseks ülivajalikud. Meie töö ei ole staatiline, vaid ümbritsevast tugevasti sõltuv.

Muutuv maailm seab meie ette palju väljakutseid. Peame iga-sugustes tingimustes pakkuma parimat teenust – turvatunnet ja teadmisi Eesti inimestele. 2023. aasta Riigikogu valimisteks valmistumine käib juba nüüd, ka seal saame osaleda oma sõnumitega. Päästeameti poliitika on ohutus ja kriisideks val-misolek.

Kuno Tammearu

Päästeameti peadirektor

ORGANISATSIION

Päästeamet on Siseministeriumi valitsemisala asutus. 31.12.2021 seisuga töötas Päästeametis 2123 teenistajat, seega on tegemist suuruselt kolmanda avaliku sektori asutusega Eestis.

Päästeametis on viis põhivaldkonda: ennetustöö, ohutusjärelvalve, päästetöö, demineerimine ja hädaolukordadeks valmistumine. Päästeamet pakub kokku 55 teenust, sh 28 põhini ning 27 tugiteenust.

Päästeameti igapäevane valmisolek põhineb 72 riiklikul komandol, 4 pommigrupil ja 117 vabatahtlikul komandol. Ööpäev ringi on inimestele valmis appi tõttama u 300 kutseolist ja u 250 vabatahtlikku päästjat, nende jõududega jõuame 15 minutiga appi 92,4 protsendile elanikkonnast.

Juhime tähelepanu, et asjaolude täpsustamise käigus võivad mõned aastaraamatus avaldatud statistilised andmed mõnevõrra muutuda.

PÄASTEAMET ORGANISATSIIONINA

2134
TÖÖTAJAT

1554
KUTSELIST PÄÄSTJAT

2319

VABATAHTLIKKU
PÄÄSTJAT

72

KUTSELIST
PÄÄSTEKOMANDOT

117

VABATAHTLIKKU
PÄÄSTEKOMANDOT

4

POMMI-
GRUPPI

27 541

VÄLJAKUTSET, sh

14 147

PÄÄSTESÜNDMUST

285

PÄÄSTETUD
INIMEST

21 926

KODU-
NÕUSTAMIST

KESKMINE ELUPÄÄSTEVOIMEKUSE
KOHALEJÕUDMISE AEG
ELUPÄÄSTESÜNDMUSELE

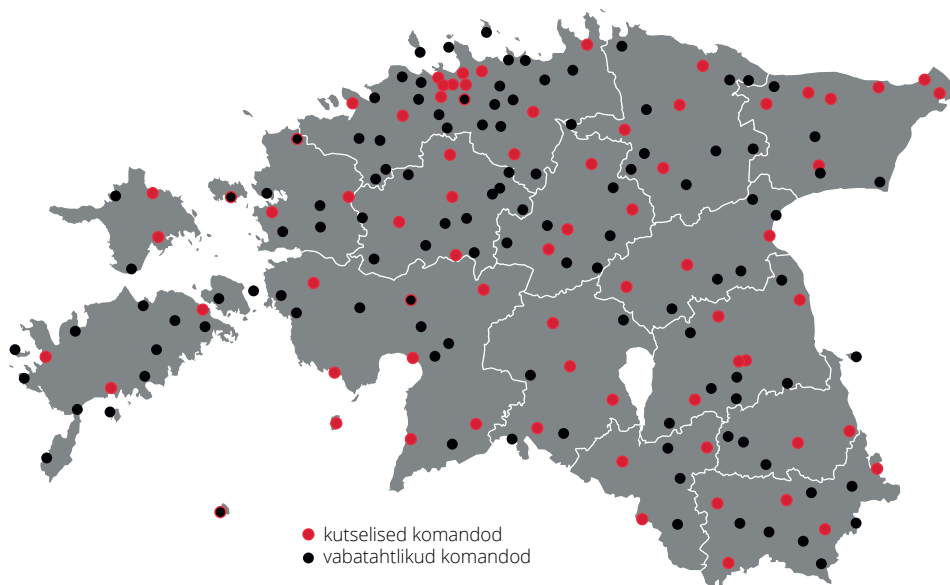
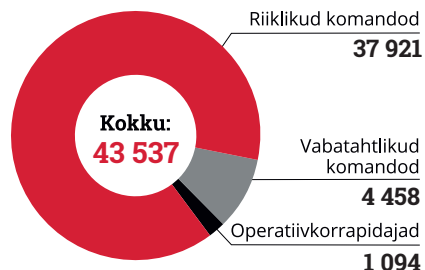
7 min 29,4 s

Ühtne võrgustik

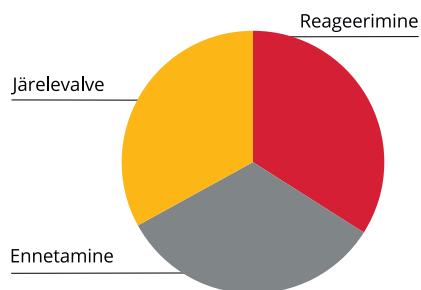
Eestit katab päästevõrgustik, mis 2021. aastal koosnes 1554 kutselisest ja enam kui 2000 vabatahtlikust päästjast ehk ühtekokku rohkem kui 3500 inimesest. Eelmisel aastal tegid vabatahtlikud päästjad 4458 väljasõitu, mida on veidi rohkem kui aasta varem.

PÄÄSTEAMET ORGANISATSIIONINA

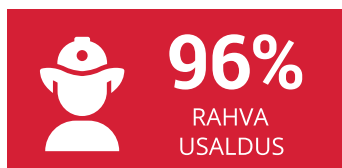
VÄLJASÕITUDE KOGUARV

TEGEVUSVALDKONNAD

15 minutiga katame 92,4% Eesti elanikkonnast

PÄÄSTEAMETI PÕHIVALDKONNAD

ENNETUSTÖÖ

OHUTUS-
JÄRELEVALVE

PÄÄSTETÖÖ

DEMINEERIMINE

HÄDAOLUKORRAKS
VALMISOLEK

VABATAHTLIK PÄASTE VÕRGUSTIK 2021

Vabatahtlike tegevust mõjutas 2021. aastal jätkuv koroonakriis. Ennetustegevusi tehti 2021. aastal sellele eelnevate aastatega võrreldes vähem, näiteks olid häiritud kodunõustamised ja noorteringide tegevus. Tänu komandodes kokkulepitud kontrollmeetmetele („komandomull“) oli võimalik vabatahtlikel osaleda ühisvalveteenistuses ning seda võimalust ka senisest rohkem kasutati. Siingi võib seos olla koroonakriisist tingitud rohkema vaba ajaga.

Arengud toimusid vabatahtlike päästekomandode erivõimekuste laiendamisel ning 2021. aastal said kolm vabatahtlikku komandot suitsusukeldumise õiguse. Tegemist on pilootprojektiga, mille tulemusel saab parema arusaamise vabatahtlikel selle erivõimekuse väljaarendamisega seotud potentsiaal. Samuti valmis vabatahtlike päästekomandode tegevusvõime analüüs, mis annab tulevikus aluse vabatahtlike päästekomandode tegevuse arendamiseks päästetöö valdkonnas.

VABATAHTLIKKE
PÄASTJAJID:

2319

OSALESID
SÜNDMUSTEL:

3160

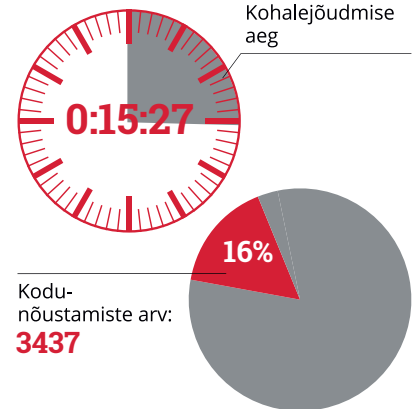

LAHENDASID
ISESEISVALT:

1121

**Kokku kõiki
päästesündmusi:**

14 147

AASTA ARVUDES JA FAKTIDES

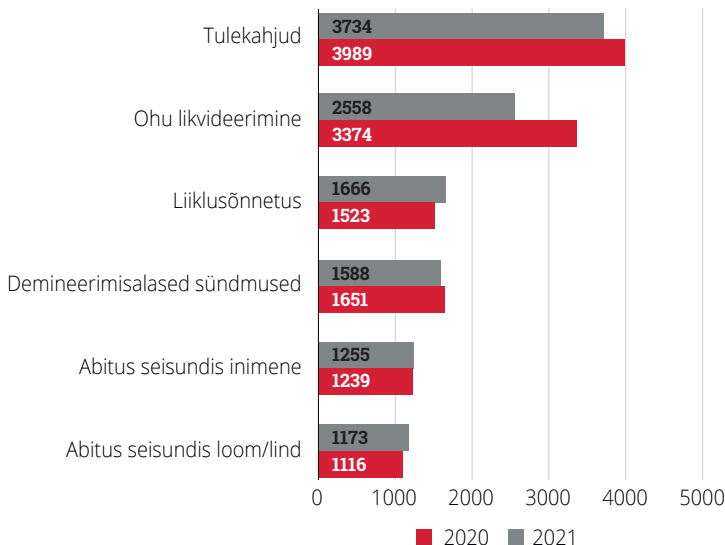

Reageerimine sündmustele

Päästjad said 2021. aastal kokku 27 541¹ väljakutset, millest päästesündmusi oli 14 141 (2020. aastal 15 123). Päästesündmuste arv võrreldes 2020. aastaga vähenes. Kõige rohkem reageeriti aasta jooksul tulekahjudele – 3734 – ning tormikahjudele – 2558 korral. Tegemist oli taasiseseisvumise aja väikseima tulekahjudega seotud päästesündmuste arvuga. Võrreldes 2020. aastaga suurenes liiklusõnnetustega ja abitus seisundis looma/linnuga seotud päästesündmuste arv.

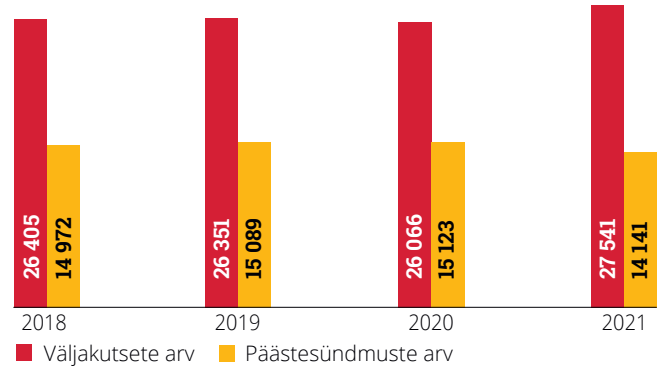
2021. aastal osutati abi kiirabile ja/või politseile 4136 korral. Näiteks on päästjate abi vaja siis, kui inimene on kodus kukkunud ega saa ust ise avada ja kiirabi ei pääse seetõttu kannatanuni.

Sagedasemad päästesündmused 2020. ja 2021. aasta võrdluses

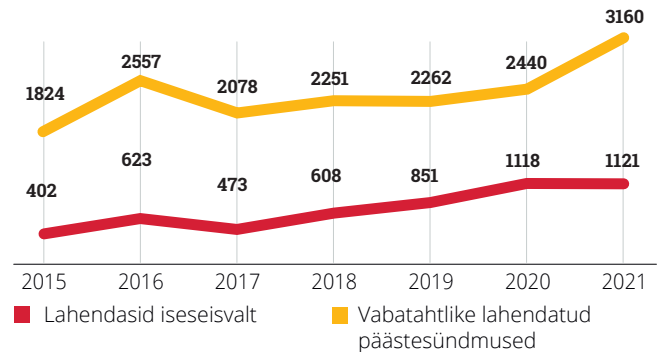

¹ 2021. aastal muudeti väljakutsete ja päästesündmuste arvestamise meetodikat ja seetõttu on muutunud ka varasemate aastate numbrid.

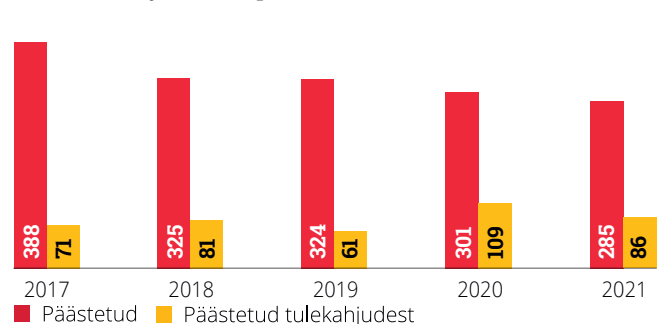
Väljakutsete ja päästesündmuste arv perioodil 2018–2021

Vabatahtlikud päästjad sündmustel perioodil 2015–2021

Päästetud väljakutsetel perioodil 2017–2021

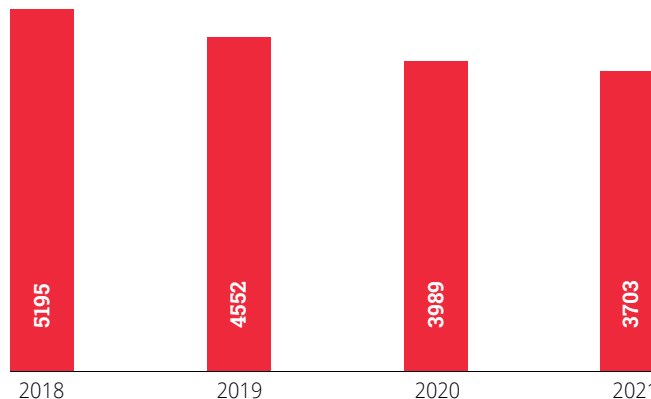
Tulekahjud

Tulekahjude arv on jätkuvalt langustrendis – 2021. a oli tulekahjusid kokku 3703, millest hoonetulekahjusid 1029, eluhoonetulekahjusid 586 (taasiseseisvumise aja väikseim eluhoonetulekahjude arv) ning metsa- ja maastikutulekahjusid 813.

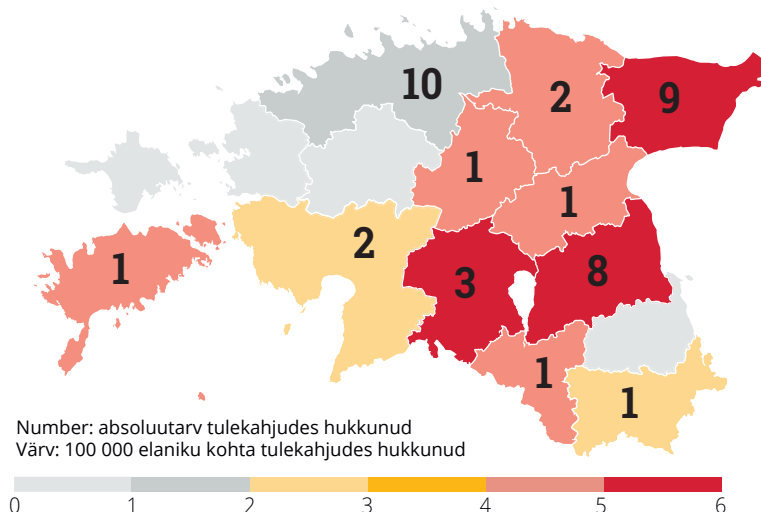
Hukkunuga lõppenud tulekahjusid oli 33 ning neis hukkus 39 inimest (2020. aastal 36). Kasutuses eluhoonetes leidis aset 32 surmaga lõppenud tulekahju (2020. aastal 24). Korterelamutes leidis aset 17 hukkunuga tulekahju (2020. aastal 12) ja üksikelamutes 13 (2020. aastal 9).

Hooletu suitsetamine on endiselt üks peamistest hukkunuga lõppevate tulekahjude tekkepõhjustest. Samas suurenes 2021. aastal oluliselt hukkunute arv elektrist alguse saanud tulekahjudes (11 inimest 7 tulekahju tulemusena).

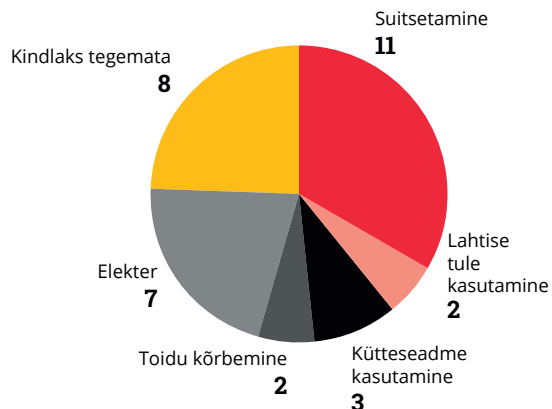
TULEKAHJUD

TULEKAHJUDES HUKKUNUTE ARV MAAKONDADE LÕIKES

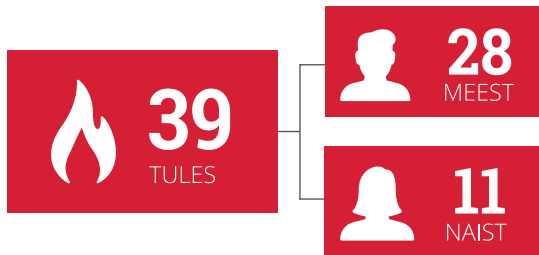

HUKKUNUTEGA TULEKAHJUDE TEKKEPÕHJUSED

Kellega ja miks juhtub?

Tulekahjus hukkunud 39 inimesest 28 olid mehed ja 11 naised. Hukkunute keskmine vanus oli 66 aastat, üle poole (67%) hukkunute olid pensionärid. Hukkunute oli joores/joobekahtlusega 59%, hukkunud meestest olid kained vaid 9. Keskmine hukkunu alkoholijoove oli 2,63‰, kusjuures kõige kõrgem joove oli 4,46‰.

Saunapõleng

keskmiselt 66-aastane
17 joores
7 terviseprobleemidega

keskmiselt 65-aastane
6 joores
3 terviseprobleemidega

78% tules hukkunute kodudes puudus toimiv suitsuandur

Vingugaas

2021. aastal hukkus² esialgsetel andmetel vingugaasimürgistuste tagajärjel vähemalt 5 inimest ja vigastada sai 47. Kannatanu keskmine vanus oli 56 aastat, vigastada sai 6 last ja hukkus 1. Kõige enam vingugaasimürgistusi oli seotud tahkeküttega ja kõige sagedasemaks põhjuseks oli siibri liiga varajane sulgemine.

² Arvesse on võetud vingugaasimürgistused, mis on seotud kontrollitud põlemisega. Arvesse on võetud tahkeküttesüsteemi ja gaasiseadmetega seotud õnnetused – välja on jäetud sõidukite heitgaasiga seotud sündmused ning tahtlikud mürgistused.

Gaasiplahvatus

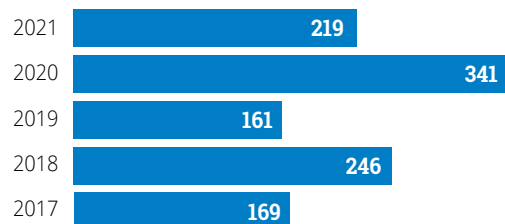
Veeõnnetustes uppunud ja päästetud

2021. aastal oli viimase kuue aasta suurim veeõnnetustes hukkunute arv – 60. Seejuures vähenes 2020. aastaga võrreldes veeõnnetuste arv 36% ehk 122 sündmuse võrra – Päästeamet alarmeeriti 219 veeõnnetuse päästesündmusele, milles 27 juhul ei suudetud uppuja elu päästa. Sellegipoolest õnnestus 28 veeõnnetusest päästa 38 inimelu.

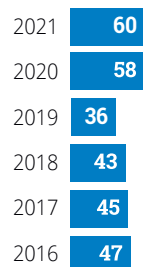
Juba neljal järjestikusel aastal on üle poolte uppunutest olnud joobes. 2021. aastal oli 58 uppunud täiskasvanust 35 joobes (keskmine joove 2,29%), kusjuures 33 olid alkoholijoobes ja narkojoove tuvastati kolmel. Veos hukkunute arv tõusis ka Soomes ja Rootsis.

2020. aasta suvi oli Keskkonnaagentuuri andmetel läbi aegade kõige soojem. Juulis, kus kuumalaine kestis pool kuud järjest (16 päeva), uppus vähemalt 3 inimest nädalas. Tol kuul jättis oma elu märga hauda 15 inimest. Kevadel (aprillis ja mais) suurenes uppunute arv just kalastajate ja paadiga sõitjate arvelt. Kõige enam kaotati elu kalastamisel ka oktoobrist aasta lõpuni. Enam kui pooled veesündmustest olid seotud jääga (136), kusjuures neist 55 olid seotud lastega. Kalameestega seotud sündmusi oli kokku 56, millest omakorda 45 oli seotud jääl viibimisega.

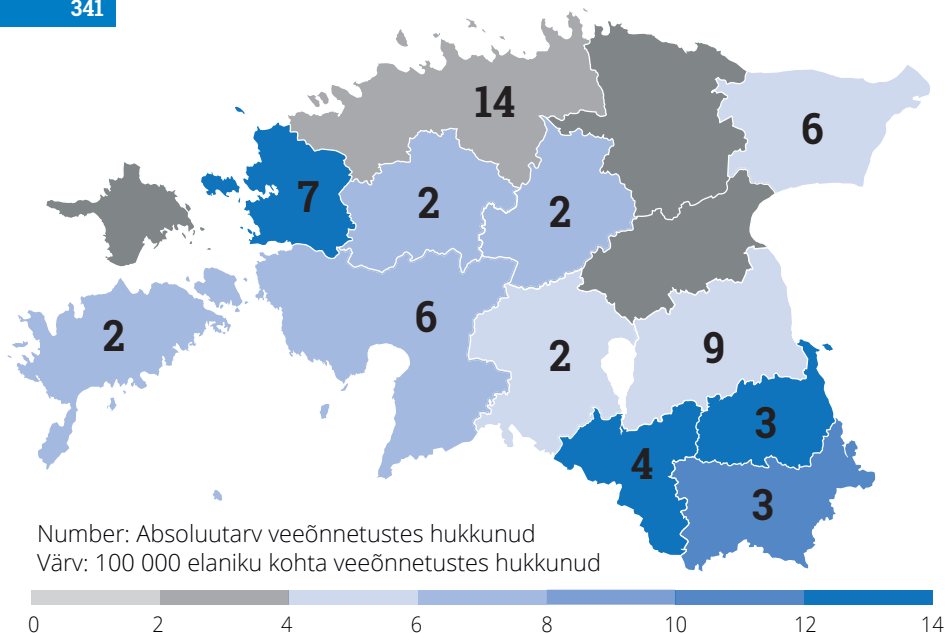
VEEÕNNETUSTE ARV

VEEÕNNETUSTES HUKKUNUD

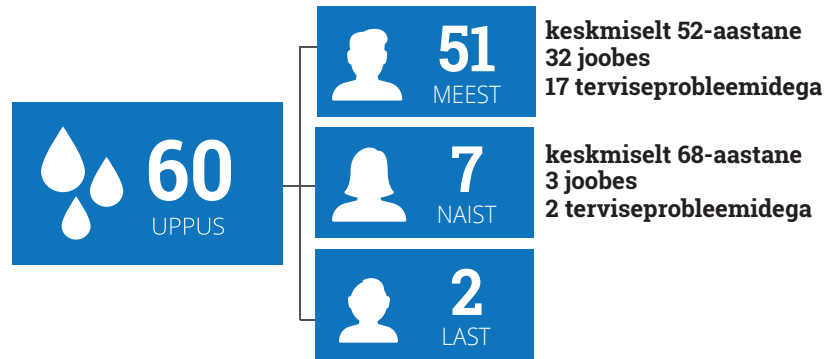
VEEÕNNETUSTES HUKKUNUTE ARV MAAKONDADE LÕIKES

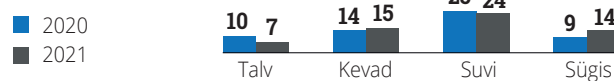
Kes ja miks upub?

Kõige enam uppus inimesi suve- ja kevadkuudel. Lõviosa veeõnnetustes hukkunuid uppus siseveekogudes (62% ehk 37), samas merevetes uppumised tegid uue halva rekordi – merre kaotas elu 17 inimest. Uppunutest 88% olid meessoost ning 12% naised, uppus ka kaks last. Iga kolmas uppunu oli eakas (22). Veeõnnetuses hukkunu keskmine vanus on märkimisväärselt kahanenud – aastal 2021 oli selleks 54, kuid aasta varem oli 61. Üle poolte uppumistest leidis aset veekogu kasutusel – 68%, selliste uppumiste arv on viimase viie aasta suurim. Kõige rohkem uppus inimesi meres (17), järvedes (12), tiikides (12) ja jõgedes (10).

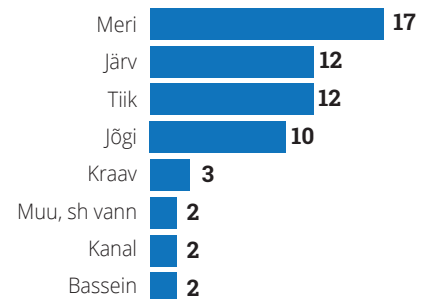
Uppumisele eelnenud tegevuste järgi saab uppumised jaotada enamasti kahte kategooriasse: need uppumised, mis toimuvad veekogu kasutamisel, näiteks suplemisel, paadisõidul kalastamisel või jäärajasõidul, ning need, kus inimene on vette (näiteks tiiki või kraavi) kukkunud või libisenud. Suplemisel uppus 2021. aastal 18 inimest ehk iga kolmas uppunu. Kalastamisel uppus 16 inimest, nendest kuus uppus, kalastades paadist. Päästevesti kandsid neli, sh kolm paadist kalastajat. Veesõidukiõnnetustes uppus kuus inimest. Pooled veesõidukiga sõitjad olid joores ning päästevesti puudus neist neljal. Kukkumiste ja libastumiste tõttu leidis 2021. aastal aset 19 uppumist – nendest avalikus keskkonnas 12 ja kodukeskkonnas 7. Siinkohal ei ole uppumisele eelnev tegevus alati teada. Kodukeskkonnas upuvad enamasti eakamad inimesed, kel on probleeme alkoholi või tervisega.

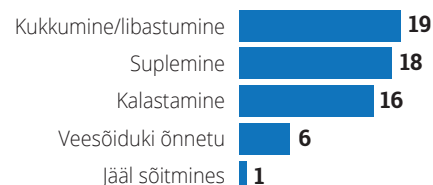
UPPUMISE AEG

UPPUMISTE VEEKOGUD

UPPUMISELE EELNENUD TEGEVUSED

DEMINEERIMINE

6930 kahjutuks tehtud lõhkekeha

Päästeameti Demineerimiskeskus reageeris 2021. aastal 1588 väljakutsele, neist üle kahe kolmandiku (1146) lahingu-moona leidudele. Kokku leiti ja tehti kahjutuks 6930 lõhke-keha, mis on leidude koguse poolest kolmas tulemus alates 1992. aastast. Lõhkematerjali plahvatustele reageeriti 2021. aastal neljal korral, millest ühel korral inimene hukkus ja kahel korral sai vigastada.

Pommiävardustele reageeriti sel aastal 23 korral. Veealu-seid demineerimistöid teostati Karujärves, Tehumardi rannas ja Pärnu jões. Improviseeritud lõhkeseadeldise väljakutsele reageeriti ühel korral, pommikahtlusi oli kokku 80. Pommi-tehnilisi ehk ennetavaid VIP kontrollide võimaliku plahvatusohu tuvastamiseks või läbiotsimisi koostöös partnerasutustega, milles osalesid demineerijad, oli 43. Võrreldes eelnevate aastatega on see arv pandeemiapiirangute tõttu vähenenud. CBRN³ väljakutsetele reageeriti 22 korral, millest ühel korral oli tegemist COVID-19 saasteärastuse teostamisega.

2021. aasta üks harukordne ja ressursimahukas CBRN sündmus leidis aset aprillis Pärnus, kui Pernova loodusmaja töötaja tervis halvenes pärast akvaariumi puhastamist. Järgmisel päeval ilmusid tervisemured ka maja teistel töötajatel. Sündmuse

tegi unikaalseks asjaolu, et tõenäoliselt mürgistuse põhjustanud kemikaali ei olnud võimalik päästemeeskondade mõõte-vahenditega kindlaks teha, kogu tegevus põhines hüpoteesil, et tegemist võib olla palütoksiinimürgistusega. Palütoksiin on väga mürgine toksiin, mida leidub *Palythoa* korallides, inimesele võib letaalselt mõjuda kokkupuude juba mõne milligrammiga. Aine on suure molekulmassi ja põneva struktuuriga, kuumakindel ja vees pikka aega üsna stabiilne.

Kogu sündmuse lahendamise kestel oli oluline roll ekspertidel alates loodusmaja personalist, Eesti teadlastest ja ametkondadest, lõpetades Austraalia mürgistusteabeliiniga. Hüpotees võimalikust saastumisest palütoksiiniga püstitati sümptomite ja muude tunnuste põhjal. CBRN meeskonnale oli sündmuse näol tegemist väga hea võimalusega testida päris sündmusel saasteärastusliini toimimise tagamist. Kahjuks nõudis sündmus ka ühe ohvri – loodusmaja üks asukas, tigu, ei elanud sündmust üle.

³ C – ründemürgid ja muud keemilised mürgid ning lõhkeainete lähteained, B – bioloogilised ründained ja toksiinid, R – ioniseerivat kiirgust kiirgavad ained ja N – tuumaõnnetused ja -materjalid

2021. aastal astus demineerimiskeskuse ridadesse Soomest pärit saksa lambakoera kutsikas Airasuden Noki, hüüdnimega Yenko. Pommikoerad hoiavad silma peal väliskülaliste visiitidel, kontrollivad kahtlaseid kotte ja esemeid, tagavad ohutust suurüritustel ning aitavad politseid läbiotsimistel.

Aasta suuremad sündmused

11. jaanuaril reageeris Ida-Eesti pommigrupp lahingumoonasündmusele Ida-Viru maakonna Narva-Jõesuu linna Vaivara metskonnas, kus detektorist oli metsast leidnud lõhkekehi. Sündmuskoha kontrollimisel leidsid demineerijad kokku 111 miinipildujamiini, 4 mürsku ja 6 käsigranaati.

15. aprillil reageeris Lõuna-Eesti pommigrupp lahingumoonasündmusele Tartu maakonna Nõo vallas, kus metsa istutamise käigus leiti lõhkekehi. Sündmuskoha kontrollimisel leidsid demineerijad kokku 140 miinipildujamiini.

19. aprillil reageeris Lääne-Eesti pommigrupp lahingumoonasündmusele metsas Saare maakonna Saaremaa vallas, kus sündmuskoha kontrollimisel leiti 67 mürsku, 13 miinipildujamiini, 5 granaati, 10 vahedetonaatorit, 4 sütikut, 1 paiskelaeng ja 10 000 padrunit.

11. septembril reageeris Ida-Eesti pommigrupp lahingumoonasündmusele Ida-Viru maakonna Narva-Jõesuu linna Auvere metskonnas, kus oli leitud lõhkekehi. Sündmuskoha kontrollimisel leidsid demineerijad kokku 82 käsigranaati, 71 miinipildujamiini, 19 mürsku ja 5 sütikut.

28. septembril reageeris Ida-Eesti pommigrupp lahingumoonasündmusele Ida-Viru maakonna Narva-Jõesuu linna Hundinurga külas, kus metsast oli leitud lõhkekehi. Sündmuskoha kontrollimisel leidsid demineerijad kokku 56 mürsku, 48 miinipildujamiini, 38 käsigranaati, 3 püssgranaati, 8 sütikut ja 142 padrunit.

18. oktoobril reageeris Ida-Eesti pommigrupp lahingumoonasündmusele Ida-Viru maakonna Narva-Jõesuu linna Vaivara külas, kus metsast oli leitud lõhkekehi. Sündmuskoha kontrollimisel leidsid demineerijad kokku 125 miinipildujamiini, 70 käsigranaati, 45 mürsku, 3 reaktiivmürsku, 3 tankivastast miini, 1 püssgranaati, 6 sütikut.

Lisaks reageeris Ida-Eesti pommigrupp lahingumoonasündmusele Ida-Viru maakonnas Narva-Jõesuu linna metsades veel neljal korral, kus 14. aprillil leiti sündmuskoha kontrollimisel 110 mürsku, 21 miinipildujamiini, 15 käsigranaati, 5 sütikut ja 1 detonaator, 20. mail 294 miinipildujamiini, 118 käsigranaati, 116 sütikut, 3 mürsku ja 2 miini, 13. augustil 111 miinipildujamiini, 90 käsigranaati, 17 mürsku, 6 püssgranaati ja 13 granaadisütikut ning 26. augustil 156 käsigranaati, 51 miinipildujamiini, 29 mürsku ja 20 püssgranaati.

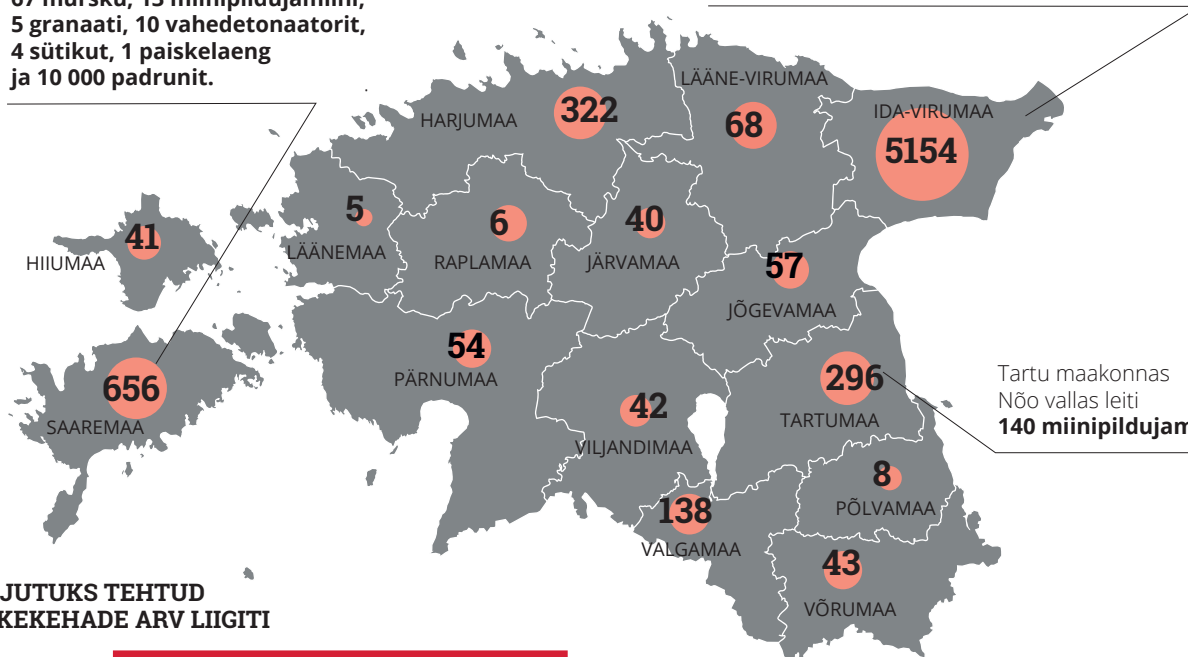
Suurema kaliibriga leide tuli Eesti eri paikadest kaevetööde, meresarte linnustiku riikliku seire ning plaaniliste demineerimistööde käigus. Suurekaliibrilist lahingumoonatuli ka kahel korral veest, ühel korral Kaitseväge territooriumilt. Kiitus suurtest leidudest teatanud rannas jalutanud pereisale ning metsas toimetanud detektoristidele! Kokku leiti 2021. aastal kaheksa 100-kilogrammist ja kolm 250-kilogrammist lennikupommi, üks 203-millimeetrine betooniläbistav mürsk ning 233 mm ning 280 mm mürsud.

2021. AASTAL TEHTI KAHJUTUKS 6930 LÕHKEKEHA

KAHJUTUKS TEHTUD LÕHKEKEHADE ARV MAAKONNITI JA SUUREMAD LEIUD

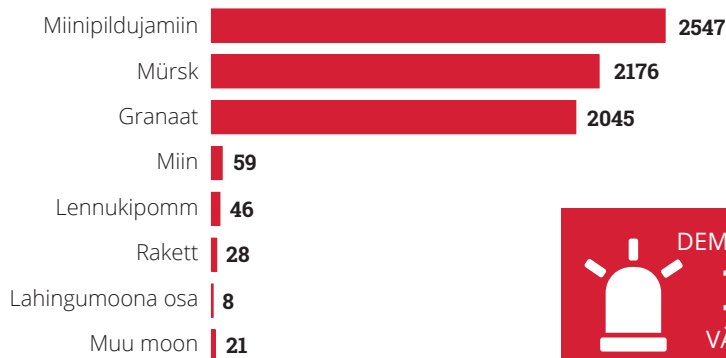
Narvajõesuu metsades leiti mitmel väljakutsel kokku 832 miinipildujamiini, 575 käsigranaati, 283 mürsku, 140 sütikut, 30 püssgranaati, 142 padrunit, 13 granaadisüতিকut, kolm reaktiivmürsku, kolm tankivastast miini, kaks miini ning üks detonaator.

Saare maakonnas Saaremaa vallas leiti 67 mürsku, 13 miinipildujamiini, 5 granaati, 10 vahedetonaatorit, 4 süতিকut, 1 paiskelaeng ja 10 000 padrunit.

Tartu maakonnas Nõo vallas leiti 140 miinipildujamiini.

KAHJUTUKS TEHTUD LÕHKEKEHADE ARV LIIGITI

DEMINEERIJAD SAID
1588
VÄLJAKUTSET

... NEIST
1146
LAHINGUMOONALE

OHUTUSJÄRELEVALVE

Muudatuste aasta

2021. aasta märksõna ohutusjärelvalve valdkonna vaatest on kahtlemata tuleohutuse seaduse muudatused, nende ellurakendamine ja mõju tulevikus.

Üks suurim muutus on vingugaasianduri kohustuslikuks muutumine pea 200 000 hoones, kus on kasutusel tahkekütetel ahi, kamin või pliit.

Teise suure muudatusena peavad korstnapühkijad ja pot-tsepad alates 2021. aasta 1. märtsist kandma kõik küttesüsteemidega seotud toimingud küttesüsteemide portaali. See teave aitab sisukamalt planeerida ennetus- ja järelvalvetegevusi ning hoida seeläbi ära õnnetusi.

Ettevõtteid ja asutusi puudutav suurim muudatus seisneb selles, et suuremate büroo-, tööstus- ja laohoonete ning garaažide omanikud peavad tellima erasektori spetsialistilt tuleohutusülevaatuset. Tuleohutusülevaatuset käigus kontrollitakse hoone korralduslike ja ehituslike tuleohutusnõuete täitmist. Esimesena jõuab järjekord büroohooneteni, kes peavad erasektori tuleohutusülevaatuset tellima juba 2022. aasta jooksul.

Aastal 2021 kontrollisid Päästeameti inspektorid kokku enam kui 7800 hoone tuleohutust. Avanes kurb pilt, kus 57% hoonetest esines tuleohutusnõuete rikkumisi. Tänu erasektori kaasamisele hoonete tuleohutusala seisukorra parandamisel tahame jõuda tulevikus senisest rohkemate hooneteni, mis omakorda tähendab Eesti elanike jaoks oluliselt turvalisemat elukeskkonda.

Suurõnnetuse ohuga ja ohtlike ettevõtteid kontrollisid järelvalveinspektorid 2021. aastal 101 korral. Heas ohutusala seisukorras oli 31% kontrollitud ettevõtetest. Rõõmu see tulemus hetkel ei tee, aga oma kemikaaliohutuse järelvalve võimendamise ja teiste asutustega tehtava koostööga tahame igal järgneval aastal ka siin edusamme näidata.

Uute ehitiste ning nende projektide ja kasutuslubade tuleohutusnõuetele vastavuse kontrollis tõi 2021. aasta lihtsustusi. Eramajad, suvilad ja nende abihooned ei pea enam läbima päästeameti kontrolli, kui tuleohutus on hästi tõendatud ja kohalik omavalitsus seda ise kontrollib.

REIDE TEHTI
2021. AASTAL
KOKKU

4

AVASTATI
1247
RIKKUMIST

Avastatud rikkumiste
kõrvaldamiseks alustati
219 haldusmenetlust ja
57 väärteomenetlust

KONTROLLITI KOKKU

163

HOOLEKANDEASUTUST
neist ilma rikkumisteta
47%

343

MAJUTUSASUTUST
neist ilma rikkumisteta
35%

303

HARIDUSASUTUST
neist ilma rikkumisteta
34%

54

KEMIKAALIDE VÄIKEKÄITLJAT
neist ilma rikkumisteta
26%

2021. AASTAL
KONTROLLITI KOKKU
7814 EHITIST

neist **43%** olid
heas tuleohutusosalases seisukorras

Avastatud rikkumiste
kõrvaldamiseks tehti
hoonete valdajatele ja
omanikele **5843**
ettekirjutust ja lisaks
alustati **416** väärteome-
netlust

LISAKS KONTROLLITI

101

SUURÕNNETUSE OHUGA JA OHTLIKKU ETTEVÕTET
neist ilma rikkumisteta **31%**

UURITI
1030
HOONETULEKAHJU
TEKKEPÕHJUSEID

ja põhjus tehti kindlaks
94% juhul.

EHITUSKONTROLLI
MENETLETI KOKKU
24 600
TAOTLUST
JÄRGMISELT:

- **15 431** ehitusluba
- **8714** kasutusluba
- **455** planeeringut

AASTA SÜNDMUSTES

Päästeamet toetab kohalikke omavalitsusi kriisideks valmisolekul

2020. aastal tehti esimest korda uuring, mille eesmärk oli hinnata omavalitsuste valmisolekut kriisideks valmistumisel ja lahendamisel. 55 möödiku abil hinnati kokku 79 omavalitsust, kellel oli võimalik saavutada kas baas-, edasijõudnu või eeskujulik tase. Kohalike omavalitsuste kriisideks valmisoleku indeksi kordusuuring on plaanis teha vähemalt neljal järjestikusel aastal.

Tervishoiukriis on tulnud omavalitsustel ka realselt kriisi juhtida ja hallata. Kriisi regionaalseks koordineerimiseks on loodud kriisikomisjonid, mida juhivad vastava regiooni päästekeskuse juhid. Eestis on neli regionaalset kriisikomisjoni, kuhu kuuluvad riigiasutuste ja suuremate linnade esindajad.

Kriisikomisjonide peamine ülesanne on koordineerida asutuste tegevusi hädaolukordade ennetamisel, nendeks valmistumisel ning lahendamisel, samuti elutähtsate teenuste toimipidevuse tagamisel kohalikus omavalitsuses, maakonnas, regioonis või üle riigi.

Päästeamet toetab KOV-e kriisideks valmistumisel ning elutähtsate teenuste toimimisel. Lisaks praktilistele nõuannetele korraldas Päästeamet KOV juhtidele ja kriisivaldkonna eest vastutajatele kriisireguleerimise kunsti seminari. Koos arutleti kriisideks valmisoleku teemadel ning mõtestati lahti eduka kriisijuhtimise võti.

Persoonad ehk vee- ja tuleõnnetuste peamised murelapsed

Päästeameti ennetustöö- ja arendusosakond võtsid koostöös Tallinna ülikooliga luubi alla tule- ja veeõnnetustesse sattuvad inimesed ning valmis sai riskirühmade esindajate koloriitne koondpilt.

Igal aastal hukub tule- ja veeõnnetustes kümneid inimesi. Viimastel aastatel on õnnetustes hukkunute arvu tase stagneerunud, kuid märgata on tasast kasvu. Selleks et saada õnnetuste põhjustele ja arengulugudele paremini jälile, vaadati sündmuste sisse ja võeti luubi alla riskirühma kuuluvate inimeste mõttemustrid, nende tavaelu rõõmud ja mured, harjumused ja väärtused ning õnnetustele eelnenud tegevused. Nii tule- kui ka veeõnnetuste puhul joonistus välja viis peamist inimitüüpi, kellel on teistest suurem oht õnnetustesse sattuda ning kellega tehti ka intervjuud. Põhjuseid, mis tasahilju õnnetusteni juhivad, on mitu: ebatervislikud harjumused, ohtlikud uskumused, riskialtid käitumismustrid ning ealised ja tervisest tingitud eripärad.

Persoonaprofiil aitab senisest paremini mõista riskirühma kuuluvat inimest, tema elulisi harjumusi ja „teekonda“, mis pahatihti õnnetuseni viib. See omakorda annab võimaluse leida ennetustöö vaates senisest paremad ja täpsemad tööriistad, et muuta ohutuse huvides kodust füüsilist keskkonda või mõjutada inimeste käitumist.

Ennetustöö osakonna juhataja Viktor Saaremets

Suvi seadis teraviku veeohutusele

2021. aasta suvel pööras Päästeamet kõrgendatud tähelepanu veeohutusele, et kasvatada inimeste teadlikkust veega seotud ohtudest ning pakkuda sõna otse- ses mõttes elupäästvat tuge veekogudel.

Suve hakul paigaldati avalikesse supluspaikadesse üle kogu Eesti 60 ohutuspoid, mis aitavad väsinud ujujatel hinge tõmmata ning vajaduse korral ka silma paista ja aega võita, kuni

abi kohale jõuab. Poid on head abimehed nii terviserikke ja väsimuse kui ka ootamatult halvenenud loodusolude puhul – ka tugeva tuule või lainetuse puhul on päästepoi toeks, kus oodata ujumistingimuste paranemist. Asukohtade valikul lähuti riskipõhisusest – poid seati üles ohtlikumatesse ja sügavamatesse supluskohtadesse ning ujumispaikadesse, kus on juhtunud traagilisi veeõnnetusi.

Suvised meediakampaaniaga „Sul on selgroogu!“ kutsus Päästeamet inimesi märkama alkoholiga kaasnevat riskikäitumist ja andis praktilist nõu, kuidas kriitilisel hetkel takistada kaastalast jooles peaga rooli istumast või ujuma minemast. Kampaaniaga liitusid Politsei- ja piirivalveamet ning Transpordiamet, sest mure on kõigil kolmel ametil ühine. Igal aastal põhjustavad jooles juhid üle saja liiklusõnnetuse. Samuti valmistab muret viimastel aastatel aina kasvav veeõnnetuste ja uppumissurmade arv, kus pooltel juhtudel on mängus alkohol.

Lühifilmi „Torm“ võtted

Mis filmilinalt nähtud, see hästi meeles!

2021. aastal valmis Päästeameti eestvedamisel kaks filmi, mis tõid ekraanile hetked elust enesest – esimene linateos võrtsitas hädaolukordadeks valmistumist huumorikastmega, teine film tõi vaatajateni tõsised lood neist eestimaalastest, kes on puutunud valusalt kokku fataalse õnnetusega.

Lühifilmis „Torm“ mängis Märt Avandi pereisa, kelle teadvuses oli vankumatult tõsiasi, et hädaolukord ei hüüa tules. Nii otsustaski ta ühel päeval ootamatusteks valmistuma hakata ja tegi seda õige ettearvamatul moel. Jaburnaljakas valmistumistuhin pööras kogu pereelu pea peale, kuid joonistas välja tõsiasja, et võita saab vaid siis, kui valmistutakse. Lõbus ja õpetlik lühifilm „Torm“ oli ekraanil jaanuaris.

Teledokk „Kui see juhtuks minuga?“ jättis lavastuslikud võtted kõrvale ja tõi kaamera ette need Eesti inimesed, kes on kaota-

nud tules kodu või kogenud mõnd muud hirmsat õnnetust. Oma loo rääkis vaegkuulja, kelle elu päästis vibreeriva padjakesega vingugaasiandur, ja noor ema, kes pidi tulekahju tõttu koos lapsega teise korruse aknast põgenema. Kurva, kuid õpetliku loo jutustas noor naine, kelle kodu ja lemmikloomad langesid tuleroaks, ning proua, kes elas üle gaasiplahvatuse. Film näitas katsete abil seda, kui kiiresti areneb tulekahju, kui väärtuslikud abimehed on nutikad andurid ja kuivõrd oluline on igaühel ohutust igapäevaste toimingute käigus meeles pidada. „Kui see juhtuks minuga?“ nägi ettrivalgust detsembris.

Lase abi läbi, sest kaalul on elud!

2021. aastal juhtis Päästeamet kahe kampaaniaga tähelepanu liiklusohutusele, sest liiklus mõjutab märkimisväärselt päästesündmustele reageerimise kiirust ja teadlikest liiklejatest võib sõltuda abivajaja elu.

Aprillis juhtis Põhja päästkeskus tähelepanu parkimisprobleemidele. Paljudele pealinna komandodele, kelle reageerimispiirkonda kuuluvad esmajoones tiheasustusega elumupiirkonnad, on päästeautode ligipääsemine sündmuskohale probleemiks juba aastakümneid. Kitsastes tingimustes parkijad takistavad päästesõidukite läbipääsu ning seavad sellega ohtu nii enda kui teiste elu ja vara. Nii pandigi ligipääsu takistavate pargitud autode tuuleklaasile lendleht, mis juhtis probleemile tähelepanu ning palus sõiduki omanikul arvestada sellega, et päästeauto vajab hoonele ligi pääsemiseks vähemalt 3,5 meetrit vaba ruumi.

Oktoobris ühendas Päästeamet hääle Politsei- ja piirivalveamet, kiirabi ning Transpordiametiga, juhtimaks liiklejate tähelepanu sellele, et sündmuskohale kiirustavale alarmsõidukile tuleb teed anda. Päästeamet, politsei ja kiirabi reageerivad ööpäeva jooksul ligikaudu 750 väljakutsele üle kogu Eesti. Igal aastal juhtub alarmsõidukitega ligi 185 liiklusõnnetust, mis on

tingitud erinevatest asjaoludest. Harvad pole ka olukorrad, kus liiklusõnnetus juhtub kaasiliklejate vähese tähelepanelikkuse tõttu. Väljakutsele reageeriva üksuse jaoks on arvel iga sekund – sõiduki sisse lülitatud alarm näitab, et reageeritakse sündmusele, kus keegi on hädas ning tema elu või vara vajab kiiret abi. Seetõttu on oluline, et sellega arvestaksid ka kaasiliklejad – nii sõidukijuhid kui jalakäijadki.

Küttesüsteemide portaal kogub kokku ahjude-pleitide terviseandmed

Märtsis sai valmis Päästeameti loodud küttesüsteemide portaal, mis koondab endasse kõik pottseppade ja korstnapühkijate tehtud tööd. Portaali koguneb ülevaade Eestis kasutusel olevatest tahkeküttesüsteemidest ning nende ohutusest, et vähendada küttekolletest alguse saanud tulekahjude ja neis hukkunute arvu.

Kui varem suhtlesid korstnapühkijad, pottsepad, klient ja Päästeamet omavahel suuresti aktide, passide ja kirjavahe- tuse teel, siis tuleohutuse seaduse muudatuste jõustumisega muutus küttesüsteeme puudutav töökorraldus oluliselt nüüdisaegsemaks. Kogu küttesüsteemide seisukorda puudutav teave kolib sammhaaval elektroonilisse keskkonda. See tähendab, et korstnapühkijad ja pottsepad hakkavad oma tehtud töödest, sealhulgas ka korras küttesüsteemidest, esitama infot just portaali.

Pottsepad ja korstnapühkijad näevad portaalis ülevaadet tehtud töödest ning tegemata tööde intervallidest. Küttesüsteemi omanik saab väga hea ülevaate enda küttesüsteemi korrasolekust ja puhastamise vajadusest. Lisaks koondab portaal ka korstnapühkijate ja pottseppade kontaktandmeid. Seega, kui on tarvis kutsuda korstnapühkija, on võimalik õige inimene enda maakonnas kiiresti üles leida.

Enne 2021. aasta 1. märtsi tehtud tööde kohta antud paber- tõendid kehtivad tähtajani ning neid portaali ei kanta.

Kodud said veelgi tuleohutumaks

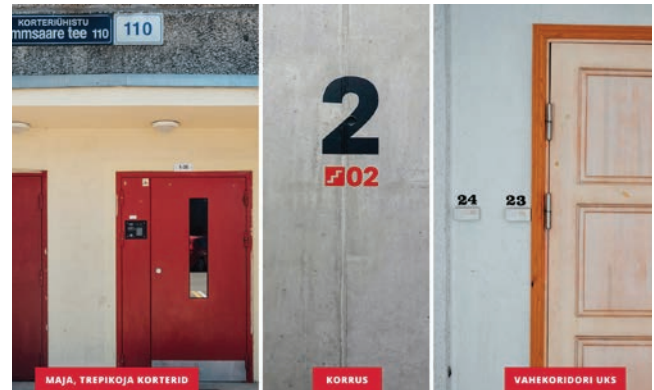
„Kodud tuleohutuks“ projekti käigus tehti turvalisemaks 753 kodu üle Eesti, investeerides üle 950 000 euro.

2021. aastal lõid projektis kaasa 76 omavalitsust ja 3 vaegkuuljate ühingut. Riigi panus projektis oli 600 000 eurot ning kohalikud omavalitsused lisasid 350 000 eurot. Paigaldati uus

või tehti korda 157 küttesüsteemi, 75 elektrisüsteemi ning 4 gaasiseadet. Kodusid, kus olid kriitilises seisus ja tuli korras-tada nii kütte- kui ka elektrisüsteem, oli 40. Vaegkuuljatele mõeldud suitsu- ja vingugaasiandurite soetamist toetati 43 korral.

Aastast aastasse toimub sadu toidukõrbemisi, kui hajameel-suse või jooke tõttu toit pliidile ununeb. Ära hoidmaks hullu-mat, paigaldati paarikümnesse majapidamisse nn pliivalvu-rid. Tegemist on seadmega, mis katkestab voolutoite niipea, kui pliidi kohal olev andur tuvastab kõrbemise, hoides sellega ära edasise kuumenemise ja süttimisohu.

Traagiliste tagajärgedega õnnetuste (kus aastate jooksul on hukkunud või kannatada saanud ka lapsed) põhjustajaks on olnud rikkis või hooldamata gaasiseade vannitoas. Projekti raames paigaldati üle 300 niiskettesse ruumidesse mõeldud vingugaasianduri, valvamaks inimeste tervist ja elu.

Kortermajades ja büroohoonetes peavad ukсед olema numbritega tähistatud

Alates möödunud aasta märtsist on kohustus kõikides kortermajades märgistada teekond välisuksest korteriteni (sh välisukse, vaheuksed, korteriuksed), et operatiivteenistused jõuaksid kiiremini abivajajani. Kusjuures enam kui kolmekor-ruseliste kortermajade puhul tähistatakse ka korrused vastava numbriga ning see kohustus laieneb nii olemasolevatele kui ka alles ehitatavatele hoonetele.

Kui majaelanik tunneb enda korruse värvi või lillepoti järgi ära, siis operatiivteenistused, nagu päästjad, kiirabi ja politsei, on ju majas esimest korda. Samas on nende tegutsemine äärmiselt ajakriitiline ning õige ukse või korruse leidmiseks me aega raisata ei taha.

Võttes arvesse, et kortermajade on palju ja muudatus võrdlemisi uus, siis läheb veel tükk aega, enne kui kõik kortermajade korralikult tähistatud saavad. Samas pööravad meie päästemeeskonnad, ennetajad ja inspektorid puudustele pidevalt tähelepanu ning ajapikku, tõstes inimeste teadlikkust, jõuame ka tulemuseni.

Eeskujulik märgistus:

- majanumber
- trepikoja välisruumide vahemik
- rohkem kui kolmekorruselises kortermajas ja büroohoonetes korruse number
- korterinumbrite vahemik trepikoja vaheustel (kui selliseid on)
- korteri või ruumi number

Üleujutusõppus

16. septembril toimus Päästemeetis koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumi ning teiste partnerasutustega suur lauaõppus, kus harjutati ja katsetati asutustevahelist koostööd ranniku üleujutuse hädaolukorra ning selle tagajärjel tekkivate elutähtsate teenuste toimepidevuse häiretest või ulatuslikes katkestustest (elektri ja vedelkütusega varustamine, sideteenused, riigiteede sõidetavus) põhjustatud hädaolukordade lahendamisel.

Õppus toimus kolmel erineval – riiklikul, regionaalsel ja piirkondlikul tasandil, kaheksas erinevas geograafilises asukohas ning kestis kogu päeva. Stsenaariumi kohaselt katkesid elutähtsad teenused: katkes side ja elektrilevi ning mereäärased alad ja teed olid üle ujutatud. Sellist suuremahulist õppust pole varem päästesüsteemis toimunud. Proovikive ja komisitamisvõimalusi oli igal sammul. Päev oli pingeline ja tempo ning tsiteerides riigistaabi juhti õppusel: „Tempo pandi selline, et selg oli märg!“ Korraldaja kogutud tagasiside põhjal

võib julgelt väita, et õppus oli edukas ja täitis oma eesmärgi. Kuigi järelduste koostamisele kulub pikem ajaperiood, on hea teada, et paberile jõudnud kokkuvõtte baasil saab teha edasisi plaane, täiustada süsteemi ning valmistuda 2023. a suuõppuseks.

Üleujutusõppus

MEIE KUVAND

Kutseväistlus Tisnos

Päästeamet on arengule suunatud

Päästeameti 2021. aasta üheks fookusteemaks oli juhtimiskultuuri arendamine, juhtimiskvaliteedi tõstmine ja juhtide arengu toetamine. Hoolimata koroonapiirangutest toimus aasta jooksul mitmeid juhtimise arendamisele suunatud koolitusi. Juhtide arenguprogrammi, mis kestab kokku poolteist aastat, esimene lend alustas maikuu. Mitmekülgsest programmist võtsid osa nii komandopealikud kui ka pomigrupi ja piirkonna juhatajad. Programmi eesmärk oli anda juhtidele juurde juhtimisalaseid teadmisi, enesekindlust oma inimeste juhtimisel ja igapäevatöö korraldamisel ning seeläbi panustada nende arengusse ja tõsta päästeameti juhti-

miskvaliteeti tervikuna. Aasta jooksul läbis arenguprogrammi esimesed neli moodulit kaks juhtide lendu.

Juhtide enesearengule oli suunatud ka esimest korda teostatud organisatsioonisiseste mentorite koolitamise programm. Päästeameti teenistujatele suunatud mentorprogramm töötati välja nii teenistujate arengu kui ka uute töötajate organisatsiooni sisseelamise toetamiseks, samuti ametikoha vahetamisel teenistujate arengu toetamiseks. Eelmisel aastal läbis mentorite baaskoolituse 12 erineva valdkonna juhti. Programmis osalemine tõstis juhtide eneseteadlikkust ja

Julgust katsetada uusi ideid, kasvatada tiimiliikmete usaldust ning oskust mõelda raamist välja. Mentorite põhirolliks saab Päästeameti väärtuste ja hoiakute edasikandjana eeskuju näitamine, juhendatava kompetentside arengu toetamine ja kogemuste vahendamine.

Juhtide arengu toetamiseks alustati 2021. aastal päästeametis ka tööalaste väljakutsete paremaks lahendamiseks vajaduspõhise coaching'ut, mis aitab juhil üle saada takistustest, luua selgust, leida ja ellu viia lahendusi, areneda tööalases ja isiklikus elus ning tõsta eneseteadlikkust.

Lisaks vaimsele arengule ja heaolule on päästeameti jaoks oluline tähelepanu pöörata ka töötajate füüsilisele tervisele. Hea meel on tõdeda, et hoolimata pikast koroona-aastast päästeameti teenistujate sportlikkus ei vähenenud ning paljud meie töötajad said end ka proovile panna mitmel rahvusvahelisel võistlusel.

Kutsevõistlus Firefit toimus septembrikuus Horvaatias Tisnos, kus päästeamet oli väljas 14-liikmelise võistkonnaga, millesse kuulusid nii päästevaldkonnaga iga päev kokku puutuvad teenistujad kui ka kaks partnerit Siseministeriumist ning Maksu- ja Tolliametist. Kokku tuldi kutsevõistluselt koju seitsme medalikomplektiga.

Kolmeliikmelise meeskonnaga osaleti juunikuus sama nime, Firefit, kandval rahvusvahelisel võitlusel Poolas Toruńis. Lisaks Päästeameti võistlejatele oli meeskonda kaasatud üks Poola võistleja, kellega tandemvõistlusel saavutati tubli kolmas koht. Võistlused kodust kaugemal võimaldavad Päästeameti töötajatel end rahvusvahelises konkurentsiproovile panna, samas tutvustada Eestit ja kasvatada meie päästevaldkonna rahvusvahelist mainet.

Uute töötajate värbamisel on Päästeameti üheks atraktiivseks kanaliks saanud Instagram. Kõnetades läbi sotsiaalmeediakanali seda sihtgruppi, oleme tunnustust saanud meie paljudelt töökandidaatidelt. 2021. aastal tutvustasime sotsiaalmeediakanalis Instagram päästeameti erinevate ametikohtade

tööd ja meie ägedaid inimesi kampaaniaga „Mis teed?“, kus väikestes videoklippides astusid üles nii kirglikud kutselised päästjad kui ka kontoritöötajad, rääkides lähemalt sellest, mis paneb neil Päästeametis töötades silma tõeliselt särava ja oma tööd nii kirglikult tegema. Eesmärk oli tuua oma jälgijateni Päästeameti südamekutse – kõik meie koolitatud päästeprofid tegutsevad iga päev ühise eesmärgi nimel –, et Eesti inimeste elu, vara ja keskkond oleks kaitstud!

RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ

Package No.	Package	Weight bruto kg	Dimensions cm	Contents / Items	Volume m ³ total	Value EUR total
2	1 Box	282	120 x 80 x 191	Sleeping bags 110 pc	1,83	4 373
					1,83	4 373

ESTONIA
HUMANITARIAN AID

Päästeamet juhib Euroopa pommigruppide võrgustikku

2021. aastal valiti Päästeameti demineerimiskeskuse nõunik Arno Pugonen Euroopa pommigruppide võrgustiku EEODN (European Explosive Ordnance Disposal Network) esimeheks. „Minu roll esimehena on pisut tseremoniaalne, peamiselt pean ma juhatama korralisi konverentse, aga samas on plaanis panustada rohkem ka sisulistesse tegevustesse, et meie võrgustik veelgi paremini toimima hakkaks,“ seletas Arno Pugonen.

Sekundaarse plahvatusohu tuvastamine

Euroopa pommigruppide võrgustiku EEODN põhisündmus igal aastal on nädalane konverents ja treening. Konverentsil osalevad reeglina kõigi EL liikmesriikide eriala spetsialistid, aga ka erinevad rahvusvahelised organisatsioonid ja partnerid kolmandatest riikidest. 2021. aastal toimus üritus Horvaatias, kus osalesid 26 liikmesriiki ja lisaks kaks riiki väljastpoolt Euroopa Liitu: Montenegro ja Põhja-Makedoonia, kokku umbes 80 inimest. Rahvusvahelistest organisatsioonidest

olid esindatud ja tegid esitlused EC (Euroopa Komisjon), Interpol (Rahvusvaheline Kriminaalpolitseiorganisatsioon), Europol (Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet), OPCW (Keemiarelvade Keelustamise Organisatsioon), ECDC (Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus), IAEA (Rahvusvaheline Aatomienergia Agentuur) ja JRC (Euroopa Teadusuuringute Ühiskeskus).

Röntgenülevõtte analüüs

Eesti saatis Leedule abi kriisiga toimetulekuks

Seoses Valgevenest tuleva rändesurvega esitas Leedu suvel rahvusvahelise abi palve ning Eesti oli üks abipakkujatest. Nii läks juulis ja augustis Leedusse mitu veoautokoormat Päästeameti logistikakeskuses pakitud varustust.

Euroopa Liidu elanikkonnakaitse mehhanismi raames saadeti Leetu suured telgid, voodid, küttekehad ja -konditsioneerid, laudad-toolid ja muu eluks vajalik mööbel. Samuti saadeti Leetu patju, tekke ja madratseid.

Euroopa Liidu elanikkonnakaitse mehhanismiga on liitunud kõik 27 Euroopa Liidu liiget ning lisaks Island, Norra, Serbia,

Põhja-Makedoonia, Montenegro ja Türgi. Mehhanismi põhimõtte kohaselt esitab kriisi tõttu abi vajav riik abipalve ja teised liikmesriigid annavad teada, kuidas nad abi osutada saavad. Seejärel teatab abivajaja, kas kõiki pakkumisi on vajalik kasutada.

Lisaks Eestile võttis Leedu mehhanismi kaudu vastu Austria, Tšehhi, Taani, Prantsusmaa, Kreeka, Läti, Luksemburgi, Hollandi, Slovakkia, Horvaatia, Soome, Poola, Rootsi ja Sloveenia abipakkumise.

Üheskoos hädaolukordade vastu

Viimasel paaril-kolmel aastal on Päästeamet aktiivselt osalenud Euroopa Liidu tasandi aruteludes, mille eesmärk on olnud luua EL elanikkonnakaitse mehhanismi koosseisu liiduülene päästevõimekus, mis kannab nimetust rescEU. Sisuliselt on tegemist Euroopa ühisreserviga, mis võetakse kasutusele viimase abinõuna pärast seda, kui liikmesriikide vabatahtlikult antud ressursid on ära kulutatud. Selle loomine annab Euroopa Liidule täiendavaid hoobasid erinevate kriiside, katastroofide ja hädaolukordadega toimetulekuks.

RescEU reservi kuuluvaid vahendeid haldavad liikmesriigid, kuid rahastuse tagab suuremas osas EL. Esiolgu lepiti kokku, et ühisvõimekuste hulka hakkavad kuuluma metsatulekahjude kustutamiseks mõeldud lennuvahendid, samuti meditsiinarud, väljaõppinud meditsiinitöötajad ja välihaiglad ning CBRN¹ valdkonnast saasteainetest puhastamise võimekus.

Kuid aruteludest EL tasandi töögruppides selgus vajadus uute, täiendavate ühisvõimekuste loomise järele. Lisaks eelnevale on planeeritud ühisreservi liita ka logistika- ja transpordivõimekus, CBRN seire ja tuvastamise võimekus, mobiilsed laborid ning varjupaiga pakkumise võimekus.

Eesti huvides on olnud, et loodavad võimekused pakuksid erinevate kriisidega toimetulemisel lisaväärtust, ja oleme valmis omalt poolt kaaluma CBRN seire ja tuvastamise võimekuse loomist Eestisse.

¹ CBRN – keemiline, bioloogiline, radioloogiline ja tuumaoh

Piero Cruciatti, ©EU

Europol toetab Euroopa Liidu riike

Päästeameti demineerimiskeskuse nõunik Arno Pugonen võitis Europoli terrorismivastase osakonna ECTC (European Counter Terrorism Centre) töökonkursi, mis võimaldas tal ühe aasta vahetult Europolis töötada. „Oma tööülesannetest ma täpsemalt kahjuks rääkida ei saa, aga seal töötamisel saadud kogemus, sidemed ja teadmised on mõnes mõttes hindamatud. ECTC üks tuntum avalik raport on iga-aastane ülevaade TE-SAT (Terrorism Situation and Trend Report), mis on kättesaadav ka internetist,“ sõnas Pugonen.

Europoli ehk Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti eesmärk on toetada ja tugevdada liikmesriikide pädevate asutuste tegevust ning nende vastastikust koostööd organisee-

ritud kuritegevuse, küberkuritegevuse, terrorismi ja muude kahte või enam liikmesriiki mõjutavate raskete kuritegevuste ennetamisel ja nende tõkestamisel.

Europoli peakorter asub Hollandis Haagis ja ühendab endas 27 Euroopa Liidu liikmesriigi õiguskaitseorganeid, aga samuti erinevaid rahvusvahelisi organisatsioone (Eurojust, OLAF, Frontex, CEPOL, Euroopa Keskpank, jne) ja kolmandate riikide esindusi, kellega on sõlmitud koostöölepingud (vähemalt 25 riiki üle maailma). Peakorteris töötab üle 1000 ametniku, 220 sideohvitseri ja ligikaudu 100 analüütikut. Igal aastal toetab Europol üle 40 000 erineva uurimise lahendamist.

AJALUGU

Eesti Tuletõrjemuuseumi rändnäitused aastal 2021

2021. aastal ringles Eesti erinevates paikades kaks tuletõrjemuuseumi rändnäitust:

1. 2020. aasta lõpuks valminud „**Pritsunaised**“, mis oli eelkõige suunatud muuseumites eksponeerimiseks;
2. 2021. aasta septembriks valminud „**Kus suitsu, seal tuld**“, mis reisib eelkõige kaubanduskeskustes.

Rändnäituse „Pritsunaised“ kaudu mõtestame naiste rolli olulisust Eesti tuletõrjes ja päästes läbi aegade. Kuna üks eesmärke oli anda vaatajale sissejuhatuseks üldisemat infot naiste rollist ühiskonnas, liitus meiega näitust kokku pannes ajaloolane Janet Laidla, kes oli varem naisüliõpilasi uurinud. Just tema abil kaardistasime naiste ametikohtade muutused 20. sajandil ning see annab vaatajale üldisema konteksti ja ülevaate erinevatest ajajärkudest ning ametitest.

Näitus Eesti Rahva Muuseumis, autor Arp Karm

„Pritusnaiste“ näitusel eksponeerime ajaloolisi fotosid naiste tegevustest tuletõrjes, vorme ja tööriietusi erinevatest ajastustest ning näitame ka videosalvestist komandodes toimuvast igapäevaelust. Näituse eesmärk on pöörata tähelepanu naistele, kes läbi ajaloo on tegelenud alaga, mida on eelkõige seostatud meeste ning maskuliinsusega.

Näitus Eesti Rahva Muuseumis, autor Arp Karm

Näitus Võru Kagukeskuses, autor Triin Kerge

Rändnäituse „Kus suitsu, seal tuld“ keskmes on suitsetamisega seotud tulekahjud. Kuna pikale veninud koroonakriis jättis märkimisväärse jälje nii meie muuseumi kui ka teiste muuseumite külastajate arvule, tuli mõelda avalikule ruumile, et ka muuseumite ajutiste sulgemiste korral näitus siiski inimesteni jõuaks. Näitus põhineb päästeameti statistikal, ennetustöö osakonna juhataja Viktor Saaremetsa meenutustel ja tõestisündinud lugudel, millega päästjad oma töös kokku puutuvad. Näitusel on kasutatud ajaloolisi tuleohutusplakateid ja karikatuure Eesti Tuletõrjemuuseumi kogudest.

Näitus Võru Kagukeskuses, autor Triin Kerge

WWW.RESCUE.EE
FACEBOOK.COM/PAASTEAMET/